الزامات صعود و پیمایش قلل و مناطق کوهستانی در داخل کشور

فعالیت‌های کوه‌نوردی به‌ویژه صعود به قلل مرتفع، مستلزم رعایت دقیق اصول ایمنی، ضوابط فنی، الزامات محیط‌زیستی و چارچوب‌های قانونی است تا ضمن حفظ سلامت کوهنوردان، از آسیب به طبیعت و ایجاد مشکلات اجتماعی و فرهنگی نیز پیشگیری شود. با توجه به افزایش روزافزون علاقه‌مندان به کوهستان و تنوع برنامه‌های کوه‌نوردی در کشور، تدوین و اجرای دستورالعمل‌های مشخص و شفاف برای باشگاه‌ها، هیئت‌های کوه‌نوردی، مربیان، سرپرستان برنامه‌ها و سایر دست‌اندرکاران این عرصه، ضرورتی انکارناپذیر است.

متن پیش‌رو، مجموعه‌ای از الزامات و مقررات اجرایی برای صعود و پیمایش قلل و مناطق کوهستانی در داخل کشور است که توسط کمیته پناهگاه‌های فدراسیون کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی تدوین شده و با هدف ارتقای کیفیت برنامه‌ها، پیشگیری از حوادث، صیانت از محیط‌زیست و تحقق اصول کوه‌نوردی مسئولانه ارائه گردیده است. رعایت این الزامات از سوی تمامی نهادها و افراد فعال در حوزه کوه‌نوردی، گامی موثر در جهت توسعه پایدار ورزش کوه‌نوردی در ایران خواهد بود.

۱. هرگونه فعالیت صعود قلل مرتفع توسط باشگاه‌های کوه‌نوردی پس از اخذ مجوز اداره ورزش و جوانان استان با رعایت آئین‌نامه‌های عمومی و تخصصی ثبت باشگاه‌ها مجاز است.

۲. حضور سرپرست و مسئول فنی (دارای مدرک مربیگری یا مربی راهنما) و امدادگر در تیم-ها الزامی است.

۳. اخذ بیمه ورزشی، بیمه مسئولیت تیم و... برای اجرای برنامه ضروری بوده و در صورت بروز حادثه کمک حال برگزار کننده خواهد بود.

۴. لازم است تمام همراهان حاضر در برنامه، دوره‌های آموزشی فدراسیون که مکمل برنامه‌ها کوه‌نوردی یا صعودهای فنی هستند را گذرانده باشند. بدیهی است مسئولیت همراهی نفرات فاقد شرایط مذکور بر عهده سرپرست تیم و مدیر باشگاه است.

۵. باشگاه‌ها فعالیت‌های فصلی خود را پیش از اجرا در قالب برنامه ۶ ماهه به هیات استان خود اعلام نمایند. همچنین اعلام برنامه‌های خارج از استان از طریق هیات مبدا یا باشگاه برگزارکننده به هیات استان مقصد الزامی است.

۶. آگاهی کامل از صحت و سلامت اعضای تیم توسط باشگاه و سرپرست برنامه قبل از اجرا ضروری است.

۷. جهت صعود به قلل سایر استان‌ها کسب اطلاعات جامع توسط سرپرست برنامه از محل اجرای برنامه، ظرفیت-های منطقه، امکانات، اطلاعات راه‌ها و مسیر صعود، شرایط جوی، فرهنگی و اجتماعی، شهر مقصد، احترام به ساکنین محلی و اخذ مجوزهای لازم ضروری است.

۸. فعالیت گروه‌های کوه‌نوردی فاقد مجوز ممنوع بوده و مسئولیت هرگونه صعود و همراهی با ایشان برعهده خود فرد و برگزار کننده میباشد.

۹. فعالیت‌های آژانس‌های گردشگری در ارتفاعات، تنها در صورت داشتن مجوزهای لازم از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با مشارکت باشگاه‌های کوه‌نوردی و حضور مربیان کوه‌نوردی مرتبط با نوع فعالیت، راهنمایان کوهستان (دارای مدرک از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی) و مربی راهنمای این فدراسیون مجاز است.

۱۰. کلیه فعالیت‌های صعود به قلل مرتفع با تعداد نفرات بالای ۵ نفر به دلیل رعایت اصول زیست محیطی و ایمنی تنها از مسیرهای عادی توصیه می‌شود. ضروری است در برنامه‌های عادی حداکثر نفرات ۱۲ نفر با همراهی حداقل ۱ مربی کوه‌نوردی مجرب و برنامه‌های مشکل و فنی حداکثر ۵ نفر با همراهی ۱ مربی مجرب با رعایت دیگر الزامات مقرر انجام گردد.

۱۱. صعود افراد کم‌تجربه به قلل مرتفع مستلزم گذراندن دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ثبت شده در آیین‌نامه فعالیت باشگاه‌ها و پس از کسب تجربه لازم بر روی قلل کم ارتفاع (مسیرهای عادی، آسان و یک روزه مجاز) است. بهره‌گیری از لوازم و تجهیزات استاندارد و متناسب با برنامه برای کلیه اعضای تیم الزامی بوده، سرپرست تیم مسئول کنترل لوازم و تجهزات نفرات است.

۱۲. استفاده از زمان کافی صعود و بازگشت باید توسط سرپرست برنامه‌ریزی شود.

۱۳. در خصوص بکارگیری افراد محلی در فرآیند صعود و استفاده از خدمات انتقال بار توسط چارواداران در مناطق کوهستانی، ضمن توجه به مقررات ابلاغی کمیته پناهگاه‌های فدراسیون می‌بایست هماهنگی لازم را با مدیران قرارگاه‌های کوهستانی به عمل آید.

۱۴. سرپرست با همراهی اعضای تیم ملزم به تخلیه زباله‌ها حتی مواد غذایی مازاد، بنرهای تبلیغاتی و یادبود هستند.

۱۵. برپایی سرویس بهداشتی در کنار چشمه‌ها، جوی‌ها و رودخانه‌ها به دلیل آلوده‌سازی آب شرب دامنه‌ها و همچنین بخاطر عبور حیوانات وحشی ممنوع است.

۱۶. در صورت شب‌مانی در مجتمع‌های کوهستانی، پناهگاه، جان‌پناه و یا چادر، رعایت الزامات فرهنگی و اجتماعی حضور در کمپ و رعایت شئونات اخلاق الزامی است.

۱۷. با توجه به فعالیت سنگین کوه‌نوردی در زمان بازگشت تنها پس از استراحت مناسب اقدام به رانندگی نمایید و در صورت استفاده از سیستم حمل و نقل عمومی حتماً از خودروهای دارای مجوز تردد با حضور رانندگان دارای مدارک مورد تأیید (گواهینامه، بیمه شخص ثالث، معاینه فنی خودرو و...) استفاده کنید.

۱۸. به منظور ایجاد آمادگی صعود و هم‌هوائی صحیح‌تر و استفاده بیشتر از طبیعت، ایمنی اعضای تیم‌ها و حفظ و صیانت از منابع طبیعی و محیط زیست، صعود به ارتفاعات و قلل از آخرین نقطه روستایی شروع و ضروری است از

خودرو برای طی بخشی از مسیر صعود استفاده نگردد. همچنین توصیه مؤکد می‌شود تا از تردد از مسیرهای غیرمتعارف برای صعود پرهیز شود.

۱۹. شهرستان‌هایی که فاقد باشگاه کوه‌نوردی هستند و یا باشگاه‌ها در حوزه صعود به قلل فعال نیستند، هیأت شهرستان می‌تواند با رعایت تمامی الزامات فنی و مندرجات این بخشنامه اقدام به اعزام تیم نمایند.

۲۰. رؤسای هیأت‌های کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی استان‌ها و باشگاه‌ها در زمان صعود تیم‌های اعزامی، می‌بایست شرایط و شرح حال تیم‌ها را رصد نمایند و در صورت بروز حادثه تا زمان رفع بحران و هزینه‌ها، هماهنگی‌های لازم با مسئولین این تیم‌ها، باشگاه‌ها و شهرستان‌ها تا زمان پایان حل مشکلات ایجاد شده و حادثه، موضوع را با دقت کامل از مبادی ذیربط پیگیری نمایند.

۲۱. ضروری است تمامی هیات‌های کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی استان‌ها، باشگاه‌ها، نهادها و سازمان‌ها نسبت به معاینات پزشکی توسط پزشک معتمد متخصص قبل از صعود به ارتفاعات و قلل اقدام لازم را به عمل آورند. همچنین بهتر است هر یک از ورزشکاران دارای پرونده پزشکی شخصی باشند.

۲۲. شایسته است قبل از عزیمت هماهنگی لازم با مدیران قرارگاه‌های کوهستانی صورت پذیرفته و اطلاعات لازم از ایشان دریافت گردد.

۲۳. اعلام تقویم اجرایی برنامه مبتنی بر تمامی جزئیات اجرایی زمان، مکان، محل صعود، اعضاء و مسئولین تیم، لوازم، تجهیزات، پزشک و یا امدادگر، ملزومات پزشکی، امکانات، هماهنگی‌های اداری و... قبل از اتمام برنامه در زمان مناسب به جهت هماهنگی‌های لازم و کنترل فنی به هیأت استان اعلام و پس از انجام برنامه و صعود، ارائه گزارش به هیأت استان یا باشگاه انجام شود.

۲۴. مقتضی است رعایت شئونات اخلاق، فرهنگی، شرعی و عرفی، استفاده از پوشش مناسب و حقوق شهروندی در هنگام گذر از روستاها، باغات، مزارع مجاور ،مناطق کوهستانی و صعود انجام شود.

۲۵. در صورت بروز هرگونه ناهماهنگی، مشاجره و مشکل، مدیران قرارگاه‌های کوهستانی در جریان موضوع قرار گیرند. در صورت بروز حادثه و نیاز به موارد امدادی سرپرستان تیم‌ها با شماره ۱۱۲ مدیریت امداد کوهستان جمعیت هلال‌احمر تماس گرفته شود و سپس مدیران قرارگاه‌های کوهستانی را مطلع نمایند.

خاطرنشان می‌شود الزامات فوق تنها جهت حفظ سلامتی اعضای تیم و صعودهای پاک، بهره‌مندی بهینه از طبیعت و کوشش جهت توسعه پایدار ورزشی است. همچنین فصل‌الخطاب کلیه موارد پیش‌بینی نشده قوانین جاری فدراسیون، وزارت ورزش و جوانان و قوانین کشوری است.

کمیته پناه‌گاه‌های فدراسیون کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی